

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 540-01/17-3/ EPA 1961-VII
Ljubljana, 29. 5. 2017

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela

Mnenje

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI-B) – skrajšani postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 74. seji 23. 5. 2017 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI-B), ki ga je v obravnavo po skrajšanem postopku Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona **podpira**.

Komisija ugotavlja, da se s predlogom zakona predlaga nekatere nomotehnične popravke posameznih zakonskih določb, kar naj bi zmanjšalo administrativne ovire pri izvajanju veljavnega zakona. S predlogom zakona se uvaja tudi novo kartico, ki bo invalidom omogočila enotnejšo obravnavo pri uveljavljanju ugodnosti (komercialnih popustov) na področju prometa, turizma, kulture, športa in prostega časa v Sloveniji in tudi drugih državah članicah EU. Enako velja za invalide iz tujine, ki bodo lahko uveljavljali omenjene ugodnosti v Sloveniji.

Ministrstvo je komisiji pojasnilo, da je sredstva za izvedbo projekta uvedbe in izdaje nove kartice zagotovila EU v okviru projekta z naslovom Evropska kartica ugodnosti za invalide. Projekt je pristojno ministrstvo, v sodelovanju z Nacionalnim svetom invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS), začelo izvajati leta 2016, in zajema dve fazi aktivnosti – pripravo baze podatkov o možnih ugodnostih pri posameznih komercialnih ponudnikih (ta del je izvedel NSIOS) ter izdelavo kartice. Projekt mora biti zaključen najkasneje 31. julija 2017, kartico pa naj bi se začelo izdajati v drugi polovici letošnjega leta. Kartico bo upravičencu izdala upravna enota, v kateri ima slednji stalno bivališče, in sicer na podlagi predložitve ustreznih dokazil o invalidnosti.

Komisija je navedenemu projektu izrekla podporo in izrazila zadovoljstvo, da se Slovenija tudi prek takšnih projektov in posluha za invalide kaže kot napredna in razvita evropska država.

Komisija je bila seznanjena s stališčem Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS), ki sicer podpira tako predlog zakona kot tudi projekt priprave in izdaje omenjene kartice, katerega aktiven del je bil tudi sam, a hkrati podaja pripombo na izraz, s katerim je poimenovana kartica, s katero bodo lahko invalidi, imetniki kartice, uveljavljali določene ugodnosti komercialne narave. NSIOS tako predlaga, da se besedna zveza »EU kartica ugodnosti za invalide« oziroma skrajšana različica »invalidska kartica ugodnosti« v celotnem predlogu zakona (1., 9., 10., 11. in 12. člen) ter pripadajočem podzakonskem aktu (1. do 5. člen) nadomesti z besedno zvezo »EU invalidska kartica«.

Uporaba navedenega izraza naj bi bila po trditvah NSIOS dogovorjena že v osnovi, nato pa naj bi v času priprave predloga zakona prišlo do spremembe naziva. NSIOS prav tako pojasnjuje, da besedna zveza »EU invalidska kartica« predstavlja neposreden prevod angleške inačice poimenovanja kartice, to je »EU Disability Card«. Svoje pripombe NSIOS dodatno utemeljuje z zaznavami, da uporaba izraza »ugodnost« v povezavi z omenjeno kartico pri invalidih sproža določeno nelagodje, saj ima negativno konotacijo. Zlasti za osebe, ki se soočajo s težavami pri sprejemanju svoje invalidnosti, lahko omenjeni izraz predstavlja razlog, zaradi katerega bi se odrekli uporabi navedene kartice, saj navaja na nekaj, kar se osebi podari, ne pa na identifikacijski dokument, ki se ga pridobi na podlagi invalidnosti, kar naj bi po mnenju NSIOS ta kartica v sami osnovi tudi bila.

Komisija ugotavlja, da pristojno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti navedenim pripombam NSIOS ne izreka podpore, saj naj bi ravno izraz »ugodnosti« pripomogel razbrati namenskost omenjene kartice in s tem ne povzročal napačnih interpretacij, da gre za identifikacijski dokument, s katerim bi lahko imetnik uveljavljal ali dokazoval tudi vse druge pravice iz naslova invalidnosti (npr. na področju zdravstva, sociale itd., v zvezi s čimer je ministrstvo v času priprave predloga zakona posameznikom že pojasnjevalo namen kartice, da bi preprečilo zmotna prepričanja o njenem namenu).

Ministrstvo prav tako dodatno pojasnjuje, da se izraz »EU kartica ugodnosti za invalide« uporablja že cel čas priprave projekta, med drugim tudi na pogodbah, ki jih je NSIOS podpisal kot so-izvajalec projekta v povezavi z bazo podatkov ugodnosti, zato izraža začudenje nad predlagano spremembo njenega poimenovanja. Ministrstvo opozarja tudi na dodatne stroške, ki bi nastali z morebitno spremembo imena kartice, saj so kartice že natisnjene in pripravljene (170.000 enot), prav tako so bili izvedeni že vsi postopki v zvezi z bazami podatkov na 58 upravnih enotah, ki bodo kartice izdajale.

Komisijo so navedena nasprotujoča si stališča pristojnega ministrstva in NSIOS presenetila, še zlasti zato, ker so v projektu vseskozi medsebojno sodelovali. Pričakovala bi, da bi se o takšnih zadevah dogovorili pred vložitvijo predloga zakona v zakonsko proceduro, še zlasti zato, ker se zaveda možnih dodatnih finančnih obremenitev projekta v primeru upoštevanja pripomb NSIOS.

Članice in člani komisije so v razpravi po eni strani izrazili razumevanje možnih nelagodnih občutkov, ki jih lahko pri upravičencih do kartice sproži uporaba izraza »ugodnost«, saj ne gre za privilegij, ampak neke vrste družbeno kompenzacijo osebam s trajnimi telesnimi in duševnimi okvarami, zato so pritrjevali smiselnosti pomislekov NSIOS. Obenem so se spraševali o morebitnih negativnih posledicah poznega posega v poimenovanje kartice na dokončno izpeljavo sicer zelo pozitivnega projekta (povečanje stroškov, možen vzrok za odpoved financiranja projekta s strani EU) ter se spraševali, če se ni ministristvo preuranjeno odločilo za tisk kartic, glede na to, da zakon še ni bil sprejet.

Posamezni člani komisije so na podlagi navedenega v razpravi in v fazi obrazložitve glasu izpostavili, da se bodo težko enoznačno opredelili do pripomb NSIOS, zato so zahtevali nekaj dodatnih pojasnil z obeh strani. V fazi glasovanja je nato prevladala izražena podpora pripombam NSIOS, tako da je komisija poleg podpore predlogu zakona izglasovala tudi naslednji *dodaten sklep*:

Komisija podpira pripombe Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije in predlaga predlagatelju, da jih v nadaljevanju zakonodajnega postopka prouči in upošteva.

Komisija je dodatno predlagala tudi razmislek o možni nadgradnji kartice v prihodnje, in sicer na način, da bi se lahko slednjo uporabljalo kot identifikacijsko kartico (doma in v tujini) za osebe s težavami v duševnem zdravju, saj bi to lahko v marsikateri situaciji (v primeru nesreče ali kakšnega drugega zapleta) bistveno olajšalo situacijo imetnika omenjene kartice s težavami v duševnem zdravju ter njegovega spremljevalca. Ministristvo je pritrdilo, da tudi z njegove strani obstaja želja, da se enkrat v prihodnosti zagotovi zapis vseh pravic, ki se dotikajo invalidov, na enem mestu, torej na podobni kartici (po zgledu zdravstvene izkaznice), ob tem pa ponovno opozorilo, da aktualna kartica ne predstavlja tovrstnega identifikacijskega dokumenta, saj bo služila zgolj uveljavljanju ugodnosti na posameznih, v zakonu specifično določenih, področjih življenja.

* * *

Za poročevalca je bil določen podpredsednik komisije Tomaž Horvat, mag. prava.

Mag. Nuša Zupanec, l.r.
sekretarka komisije

Tomaž Horvat, mag. prava, l.r.
podpredsednik komisije